

Požadavky a úkoly bojové pohotovosti

Stav bojové pohotovosti, jakož i požadavky a úkoly, zajímají velitele a štáby ze širšího hlediska, a proto si zasluhují zvláštní pozornost. Požadavky a úkoly bojové pohotovosti se neustále vyvíjejí. Znalost skutečného stavu, jeho neustálé sledování, zásadně ovlivní i rozhodovací proces. Každodenní výcvik jednotek, stálá a zodpovědná činnost velitelů dávají záruku k úspěšnému splnění požadavků a úkolů bojové pohotovosti. Současný stav nás nutí k tomu, aby otázky bojové pohotovosti byly středem pozornosti a zájmu velitelského sboru.

Ozbrojené síly NATO, jejich organizace a udržování početných jednotek pozemních, vzdušných, námořních či jiných úderných uskupení v neustálé bojové pohotovosti, určené ke splnění jejich agresivních cílů a účelů, jsou neustálou hrozbou a zároveň vytvářejí podmínky pro možnost vzniku nového konfliktu. Velení NATO jde

především o to, aby jednotky byly v takové pohotovosti, která umožňuje vyvolat konflikt v co nejkratší době.

Tato skutečnost vyžaduje, aby naše vojska byla na žádoucí úrovni bojové pohotovosti, která zabezpečí splnění hlavních úkolů. To ovšem vyžaduje maximální zainteresovanost jednotek a velitelů a jejich neustálou aktivní činnost. Protože ovlivňující činitelé bojové pohotovosti se vyvíjejí a tím i neustále mění je nutné tuto okolnost pravidelně sledovat a vyhodnocovat. Na základě toho můžeme dělat rozborovou činnost a hledat nové cesty vývoje a přizpůsobovat opatření ke konečnému řešení a vypracování plánu bojové pohotovosti. Správné hodnocení skutečného stavu a na základě toho reálně zpracovaný plán je skutečným základem úspěšného splnění všech požadavků a úkolů bojové pohotovosti.

Požadavky bojové pohotovosti

Stav bojové pohotovosti ve svém komplexu se týká celé armády a odráží připravenost jednotek k plnění bojových úkolů. Vycházíme-li z této skutečnosti, pak systém bojové pohotovosti musí zabezpečovat, aby nutné vyčleněné síly a palebné prostředky podle předem zpracovaného plánu byly na žádoucí úrovni bojové pohotovosti, schopné plnit plánované úkoly v případě vzniku války.

Při řešení základních požadavků bojové pohotovosti vycházíme z možné situace v počátečním období války. V počátečním období války vyplynou úkoly pro armádu v závislosti na způsobech jejího

zahájení, na činnosti nepřítelů a na použití zbraní v dané situaci (s použitím nebo bez použití jaderných zbraní). Základem úspěchu při plnění náročných úkolů je vysoká bojová připravenost s důrazem na správné ocenění a vyhodnocení protistojícího nepřítelů jakož i použitých prostředků.

Základní požadavky bojové pohotovosti realizujeme v závislosti na způsobu zahájení války. V případě nenadálého vzniku války bezprostředně vyžadujeme na ozbrojených silách soustavnou bojovou připravenost k řešení vzniklých úkolů. Mimořádně vysoké požadavky klademe na proti-

vzdušnou obranu, na připravenost úderných sil a na prostředky vyčleněné k ochraně živé síly a palebných prostředků před nepřátelskými údery. Při vzniku války po předcházejícím období napětí je dána možnost, abychom se postupně připravovali a řešili úkoly bojové pohotovosti; máme tak více času a možností na přeskupení sil. Jiné požadavky klademe na armádu v míru, než v období zvýšeného napětí.

Konkrétní stanovení požadavků bojové pohotovosti závisí na pravidelném vyhodnocování protistojícího nepřítele a jeho palebné síly. Podle stavu připravenosti nepřítele a jeho možností můžeme poměrně přesně určit dobu, sílu a prostor možného střetnutí. Při vyhodnocování věnujeme zvláštní pozornost úderným silám, jejich palebným prostředkům a jejich možnostem. Na základě této skutečnosti můžeme stanovit požadavky bojové pohotovosti protivzdušné obrany, úderných sil jako i požadavky jejich vlastní ochrany.

Stanovení úkolů

V období zvýšeného napětí a na začátku války nabývají na významu úkoly průzkumu a protivzdušné obrany. Úkoly vyplývající pro armádu jak v míru, tak i ve válce řešíme ovšem průběžně a stejně odpovědně. Společný zájem armády vyžaduje od přímých účastníků při řešení těchto úkolů neustálou činnost a soustavnou připravenost. Z tohoto hlediska nazýváme tyto úkoly stálými.

Do další skupiny klademe úkoly, které v období zvýšeného napětí a na začátku války vzniknou poprvé a jsou závažnější než ostatní úkoly. K těm patří nové úkoly průzkumu a protivzdušné obrany jako

Na základě vyhodnocení pozemních sil a na základě jejich možností můžeme stanovit požadavky bojové pohotovosti vlastních jednotek. V souvislosti s tím je třeba správně vyhodnotit i pohraniční jednotky, u kterých vyžadujeme vysokou bojovou pohotovost.

S uskutečňováním záměrů úzce souvisejí požadavky bojové pohotovosti. Ze zjištěných skutečností vyplývají úkoly pro armádu a zpětně přes úkoly požadavky bojové pohotovosti. V počátečním období války při použití klasických zbraní se mění požadavky na bojovou pohotovost. Období zvýšeného napětí nám umožňuje realizovat zvýšené požadavky bojové pohotovosti v delším časovém období. Přitom požadavky bojové pohotovosti protivzdušné obrany se nemění ani v tomto období. Použití klasických zbraní v počátečním období války nevylučuje přitom možnost použití prostředků jaderného napadení a v případě jejich použití klademe zvýšené požadavky na vlastní jednotky.

Prvořadě a hlavní úkoly, kromě toho jejich ochrana a konečně úkoly spojené s prvním úderem. Jejich důležitost je v tom, že vytvářejí podmínky k řešení ostatních úkolů. Vzhledem k jejich důležitosti je nazýváme prvořadými úkoly. V těchto skupinách úkolů jsou určité rozdíly, ovšem další jejich dělení není bezprostředně nutné. O rozdílnosti a významu obou skupin pojednáme u požadavků a vyčleněných sil při jejich zabezpečení. Pro pochopení budeme v dalším tyto úkoly nazývat hlavními úkoly. Takové rozdělení úkolů, nebo jejich sloučení umožňuje vyhodnotit požadavky bojové pohotovosti a je podkladem pro jejich diferenciaci.

Požadavky a síly

Požadavky bojové pohotovosti jednotlivých skupin vypracovávají štáby podle jejich poslání. Požadavky průzkumu plní síly a prostředky pozemního průzkumu, technického průzkumu a vzdušného průzkumu. Síly a prostředky pozemního průzkumu a jejich činnost je závislá na situaci protistojícího nepřítele a na úkolech průzkumu. Průzkum musí zabezpečovat správné vyhodnocení jednotek nepřítele, přesně stanovit sílu použitých jednotek, jejich možnosti a připravenost. Způsob rozmístění a množství použitých technických prostředků je závislé na úkolech a cílech průzkumu. Cíle průzkumu jsou závislé a úměrné síle a prostředkům proti-

stojícího nepřítele, jeho připravenosti a možnostem. Pro jednotky průzkumu je charakteristická soustavná a aktivní činnost. Účinnost a možnost vzdušného průzkumu je dána počtem průzkumných letadel a přidělených vzletů v daném pásmu činnosti. Podle možností nepřítele, pro vzdušný průzkum vyplývá požadavek splnit dané úkoly v co nejkratší době. Požadavky jsou dány stupněm stále bojové pohotovosti. Plnění hlavních průzkumných úkolů je závislé na rozmístění bojových sestav a na jejich aktivní bojové činnosti. Závěry průzkumu vyplývají z jeho neustálé aktivní činnosti; proto vyžadujeme stálou pohotovost a připravenost průzkumných

sil. Na začátku války, nebo v období zvýšeného napětí bojové úkoly průzkumu nestanovíme, ale jen upřesňujeme. Při řešení prvořadých úkolů se liší požadavky bojové pohotovosti použitých průzkumných sil od předcházejících. Dříve vzpomínuté nové úkoly v období zvýšeného napětí se projevují i na začátku války. V období přípravného období nepřítele na válku vzniká situace, ve které vlastní průzkumné jednotky vyvíjejí stálou a aktivní průzkumnou činnost. Přitom charakter nových úkolů se liší od stálých průzkumných úkolů. Zjišťování nově vzniklé situace si vyžaduje nové průzkumné síly. Nepřítel během krátké doby (během několika hodin) může zahájit činnost (přeskupení sil a palebných prostředků), která je mimořádně závažná z hlediska činnosti vlastních vojsk. Řešení vzniklé situace bude vyžadovat vyčlenění jednotek pozemního, technického a vzdušného průzkumu. Tyto prostředky můžeme aktivovat během několika hodin.

Činnost protivzdušné obrany je zaměřena na ochranu důležitých objektů a na ovlivnění bojové činnosti nepřítele. Požadavky na vysokou bojovou pohotovost protivzdušné obrany vyplývají z toho, že nepřátelské pozemní, jakož i vzdušné síly mohou být použity v krátkém čase. Na začátku války se hlavní úkoly kladou právě na protivzdušnou obranu. Zvláštní pozornost zasluhuje nutnost vysoké bojové pohotovosti použitých sil protivzdušné obrany. Vycházíme přitom z možnosti nepřítele; to vyžaduje zabezpečení takové bojové pohotovosti, která nám umožní použít síly protivzdušné obrany během několika hodin v daném pásmu činnosti. Vyčleněné jednotky protivzdušné obrany k ochraně prvosledových jednotek zabezpečují útok hlavních pozemních sil proti nepříteli poblíž hranic. Síla vyčleněných jednotek k ochraně hranic je závislá na síle protistojícího nepřítele, jeho rozmístění, připravenosti a na vzdálenosti od vlastních jednotek.

Požadavky bojové pohotovosti prvosledových jednotek vyplývají ze stanovených úkolů těchto jednotek. Úkoly pro tyto jednotky stanovíme předem, ale přitom v souladu s ostatními plánovanými úkoly. V období zvýšeného napětí (na začátku války) hlavní úkoly nabývají před ostatními na významu a vyplývají ze zhodnocení situace, z připravenosti velitelů a jednotek, z činnosti použitých jednotek a z vypracovaných průzkumných zpráv. Vzhledem ke značné odlišnosti úkolů a z hlediska vedení války vyčleňujeme hotovostní skupiny velení a průzkumu, které jsou schopné zahájit činnost během krátké doby

v daném pásmu činnosti. V souvislosti s požadavky hlavních a prvořadých úkolů vyplývá, že použití sil je závislé na jejich stavu a připravenosti v daném pásmu činnosti. Ke splnění těchto požadavků je nutná stálá bojová pohotovost jednotek. Jinými slovy řečeno, pro stálou bojovou pohotovost se jeví hlavní úkoly jako požadavky.

Do třetí skupiny úkolů můžeme zahrnout úkoly prvosledových a druhosledových jednotek. Požadavky bojové pohotovosti použitých jednotek můžeme rozlišovat z hlediska jejich hlavních úkolů. Na prvosledové jednotky při zvýšeném stupni pohotovosti klademe i zvýšené požadavky; to se ale hlavně projevuje na začátku války. Konkrétní stanovení požadavků vychází jednak ze stavu protistojícího nepřítele a jeho možností. Hlavním úkolem prvosledových jednotek a velitelů je zabezpečit zodpovědný přístup k řešení vzniklé situace. To je závislé na jejich vysoké připravenosti. Řešení úkolů při jakémkoli způsobu zahájení války jsou schopné zabezpečit jednotky se stálou bojovou pohotovostí.

Požadavky zvýšené bojové pohotovosti druhosledových jednotek vyplývají z jejich činnosti a ze vzdálenosti od pásem jejich plánovaného použití. Možnost a potřeba postupného řešení úkolů u druhosledových jednotek spočívá v jejich připravenosti a manévrovací schopnosti. Ze zásady použití těchto druhosledových jednotek vyplývá možnost jejich zasazení do boje. Požadavky na pohotovost druhosledových jednotek jsou stejné jako jednotek v dotyku. U prvosledových jednotek vyžadujeme okamžitou možnost k použití. Činnost druhosledových jednotek se prakticky zahajuje započatým manévrem; mohou být použity během prvního až třetího dne boje podle předem zpracovaných plánů. Přitom požadujeme, abychom část druhosledových sil mohli použít první den. U jednotek určených k odstranění následků po napadení nepřítele požadujeme možnost jejich zásahu za několik hodin, nejpozději do jednoho dne.

Úkoly týlových a zabezpečovacích jednotek se neprojevují v plném rozsahu na začátku války, ale až po několika dnech. Podle toho stanovíme i požadavky jejich bojové pohotovosti.

Požadavky u jednotlivých specializací týlových jednotek můžeme posoudit a určit na základě jejich předurčení.

Z uvedeného můžeme vyvodit, že v případě zahájení války vztahuje se bojová pohotovost na celou armádu a všechny její složky a požadavky její bojové photo-

vosti jsou určené požadovanými úkoly. Mezi očekávanými nebo plánovanými úkoly jsou obsahové a časové rozdíly, které určují konkrétní požadavky bojové pohotovosti jednotlivých útvarů.

Ke splnění těchto úkolů vyplývají požadavky na prvosledové jednotky k možnosti okamžitého použití; to vyžaduje nejvyšší bojovou pohotovost. U druhosledových jednotek nejvyššího stupně bojové pohotovosti dosahujeme v průběhu prvního až třetího dne boje. V tom je právě rozdíl mezi prvosledovými a druhosledovými jednotkami. Dosažení nejvyššího

stupně bojové pohotovosti a jeho zabezpečení se vyvíjí a je závislé na dané situaci.

Úkoly vyplývající z požadavků bojové pohotovosti průzkumných jednotek se liší od stále bojové pohotovosti a stupně nejvyšší bojové pohotovosti. U prvosledových jednotek je to bojová pohotovost, u druhosledových jednotek manévrovací schopnost. Rozdílnost požadavků a úkolů ve spojitosti s otázkami bojové připravenosti rozlišujeme podle organizovanosti a úrovně velení. V této činnosti stanovíme požadavky a předpoklad jejich splnění.

Úkoly bojové pohotovosti

Úkoly bojové pohotovosti vyplývají ze zásad řešení předcházejících požadavků. Část úloh vyplývá jednak z udržování stále bojové pohotovosti, jednak z dosažení nejvyššího stupně bojové pohotovosti. Ke stále bojové pohotovosti patří:

- zpracované plány a požadavky bojové pohotovosti,
- zjištění a zpracování průzkumných podkladů k jejich použití,
- zabezpečit vysokou připravenost pohotovostních jednotek,
- zpracování podkladů a zabezpečení akceschopnosti mobilizačních pracovišť,
- zabezpečit pohotovost operačních skupin.

K dosažení nejvyšší bojové pohotovosti jsou nutná tato opatření:

- přechod do bojové pohotovosti,
- vytváření nových jednotek (ze záloh),
- přesuny jednotek a palebných prostředků před možným úderem do určených prostorů,
- zaujmout určené bojové sestavy a v těchto dosáhnout požadovaného stupně bojové pohotovosti.

Tyto úkoly se liší u jednotlivých jednotek, a to v závislosti na stále bojové pohotovosti a nejvyšší bojové pohotovosti. Přechod do bojové pohotovosti se uskutečňuje při nenaplněných jednotkách.

Ke splnění tohoto úkolu patří:

- zmobilizování záloh,
- přísun techniky z národního hospodářství,
- přesun záloh a techniky k určeným jednotkám a do určených prostorů,
- vyzbrojení a vstrojení záloh a zařazení do skupin k jednotkám,
- zahájení počátečního stmelení.

Jednotlivé úkoly plníme postupně v závislosti na úkolech a situaci. S úderem nepřítel je třeba počítat už na začátku války. Ve prospěch sil a palebných prostředků, mimo protivzdušné obrany, orga-

nizujeme v pochodových sestavách prvky bojového zabezpečení před nenadálým úderem nepřítel. K zabezpečení předpokládaného manévru a zaujetí určených prostorů je důležité zabezpečit nepřetržité spojení a přísun pohyblivých zásob. Splněním těchto úkolů vytváříme předpoklady pro manévry. Jednotky protivzdušné obrany uskutečňují manévry v závislosti na dané situaci. Za předpokladu, že nebude možné přeskupení sil a tím nebude zabezpečení ani manévry musíme zaujmout obranu a tuto postupně zesilovat.

U pozemních jednotek plánujeme manévry pohybem a palbou v určených prostorech; to se týká jednotek zabezpečujících prvořadě úkoly v určeném prostoru. K úkolům jednotek protivzdušné obrany patří začlenění do pochodových sestav, uskutečnění pochodu a zaujetí bojové sestavy v daném prostoru. Začlenění jednotek do pochodových sestav se uskutečňuje tak, aby se zamezilo případnému nepřátelskému úderu.

Stupeň nejvyšší bojové pohotovosti určených jednotek v daném prostoru znamená dosáhnout žádané bojové pohotovosti v jejich činnosti. Obsah bojové pohotovosti představuje zaujetí bojové sestavy, jakož i připravenost a schopnost použít palebné prostředky k bojové činnosti. V této situaci po určení a upřesnění úkolů jsou jednotky připraveny k bojové činnosti.

Na druhosledových jednotkách požadujeme vysokou manévrovací schopnost, aby včas zaujaly určené prostory. Manévry rozdělujeme na:

- stálou připravenost k pochodu,
- připravenost k uskutečnění pochodu po vydání rozkazu.

Při realizaci těchto úkolů vyžadujeme vysokou připravenost a svědomité plnění úloh jak velitelského sboru, tak i jednotek.

Upraveno z maďarského tisku